

Nota Leningen en Garantstellingen

Reg. Nr.1438115/1438142

Provincie Noord-Holland

Haarlem, 2020

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Wet- en regelgeving.....	3
3	Afwegingskader financieel instrumentarium.....	4
4	Richtlijnen voor leningen en garanties.....	5
4.1	Algemene uitgangspunten.....	5
4.2	Richtlijnen voor provinciale leningen.....	6
4.2.1	Beoordelingscriteria leningen.....	7
4.2.2	Vergoeding voor leningen.....	7
4.3	Richtlijnen voor provinciale garantstellingen.....	7
4.3.1	Waarborgfondsen.....	7
4.3.2	Beoordelingscriteria garantstellingen.....	8
4.3.3	Vergoeding voor garantstellingen.....	8
5	Organisatorisch kader.....	8
5.1	Risicobeheersing.....	8
5.1.1	Risicobeheersing voorafgaand aan de verstrekking.....	8
5.1.2	Monitoren van de risico's.....	9
5.2	Informatievoorziening.....	9
5.3	Administratieve organisatie.....	10
	Bijlage 1 – Toetsingskader leningen (stroomschema).....	11
	Bijlage 2 – Toetsingskader garantstellingen (stroomschema).....	12
	Bijlage 3 – Financiële beoordelingscriteria.....	13

1 Inleiding

Regelmatig doen externe partijen een beroep op de provincie Noord-Holland voor ondersteuning van initiatieven of om bij te dragen aan projecten die door de markt moeilijk van de grond komen. Bij de keuze om organisaties of initiatieven te ondersteunen geldt altijd het uitgangspunt dat sprake dient te zijn van een investering in een publieke taak. Dat wil zeggen dat de ondersteuning moet bijdragen aan het maatschappelijk belang voor Noord-Holland.

He college van Gedeputeerde Staten heeft bij de realisatie van de beleidsdoelen uit de provinciale begroting een breed instrumentarium ter beschikking; variërend van voorlichting en communicatie tot regelgeving en het inzetten van financieringsinstrumenten. In de praktijk is er veelal sprake van de inzet van een samenhangend en divers instrumentarium. Niet overal is een financiële prikkel nodig of wenselijk en de inzet van de verschillende instrumenten is doel- en contextgebonden.

De keuze van het instrumentarium ligt voornamelijk besloten in het passend maken van het brede instrumentenpalet op de provinciale rol in de maatschappelijke context en het aan te sluiten op de maatschappelijke behoefte. De voorwaarden waaronder die instrumenten vervolgens ingezet kunnen worden vragen maatwerk. Deze nota dient er dan ook niet toe om met een strakke beslisboom en harde criteria instrumenten te kiezen of uit te sluiten.

Om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen over de (al dan niet) financiële ondersteuning van een initiatief en de keuze voor het financieringsinstrument dat daarbij wordt ingezet, zijn heldere regels voor de beschikbare (gewenste) financieringsinstrumenten een goed hulpmiddel. In deze nota wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende financieringsinstrumenten: subsidie (a fonds perdu), deelneming (aandeelhouderschap), lening en garantstelling.

Subsidies worden ingezet om maatschappelijke organisaties en instellingen in staat te stellen om met hun activiteiten een bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van provinciale beleidsdoelen die zonder subsidie niet, of niet geheel, gerealiseerd zouden worden. De voorwaarden tot subsidieverstrekking, de bevoegdheden van Gedeputeerde Staten op het gebied van subsidieverstrekking en de regels rond de subsidieprocedure zijn vastgelegd in de subsidietitel van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011. Subsidies kunnen worden onderverdeeld in directe subsidie (a fonds perdu), leningen of garantstellingen. Leningen en garantstellingen van overheidswege worden namelijk ook aangemerkt als subsidie.

Als de borging van het publieke belang van de provincie een actievare of permanente betrokkenheid vraagt, terwijl de markt zelf niet of onvoldoende investeert in het project kan worden gekozen om risicokapitaal te verstrekken, door een deelneming aan te gaan. Dit betekent dat aandelen worden gekocht in bijvoorbeeld een BV of een NV. De voorwaarden tot het aangaan van een deelneming, de bevoegdheden van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten op het gebied van deelnemingen en de governanceregels rondom deelnemingen zijn vastgelegd in de nota Verbonden Partijen.

Deze nota Leningen en Garantstellingen heeft als doel duidelijke richtlijnen te scheppen voor het eenduidig behandelen van aanvragen tot leningen en garantstellingen.

2 Wet- en regelgeving

Bij het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties is de provincie gebonden aan zowel externe wetgeving als aan de eigen interne regelgeving. Deze nota is gebaseerd op de volgende wetten en interne regelgevingen:

- Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO);
- Provinciewet;
- Wet Markt en Overheid;
- Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011;
- Financiële verordening en de daar bijhorende kadernota's rondom financiering, weerstandsvermogen en risicomanagement en verbonden partijen.

Bij het verstrekken van een lening of een garantie aan een onderneming die een economische activiteit verricht, tegen een lagere rente of premie dan de markt biedt, is sprake van staatssteun indien de maatregel de mededinging vervalst en kan leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU. In deze gevallen is staatssteun gebonden aan Europese regelgeving.

In deze nota zijn voor het verstrekken van leningen en garantstellingen door Gedeputeerde Staten richtlijnen uitgewerkt. Vanuit bestuursrechtelijk perspectief worden deze instrumenten beschouwd als subsidievorm, maar in deze nota worden ze behandeld als afzonderlijke financieringsinstrumenten. Ter verduidelijking: volgens de Algemene wet bestuursrecht mogen provincies uitsluitend leningen en garantstellingen verstrekken als subsidie. Dit betekent dat leningen door een provincie uitsluitend kunnen worden verstrekt als 'subsidie in de vorm van een lening', en dat hiervoor de reguliere subsidievoorwaarden gelden. Praktisch betekent dit dat voor iedere lening of garantie die door de provincie wordt verstrekt een subsidiebeschikking is vereist, waarin is opgenomen dat een subsidie wordt verstrekt onder de opschortende voorwaarde van een lenings- of garantieovereenkomst. De beoordeling van subsidieaanvragen is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten, dit geldt derhalve ook voor aanvragen voor leningen en garantstellingen.

Deze nota biedt een leidraad aan Gedeputeerde Staten bij de beoordeling en de afhandeling van (aanvragen tot) leningen en garantstellingen, maar bevat geen grondslag voor het verstrekken van deze instrumenten. De bepalingen in deze nota kunnen dan ook nooit leiden tot een verplichting om een lening of garantstelling te verstrekken. Gedeputeerde Staten behouden te allen tijde de keuze om te besluiten geen lening of garantstelling te verstrekken.

3 Afwegingskader financieel instrumentarium

Uitgangspunt is dat de provincie alleen taken uitvoert of laat uitvoeren die voortkomen uit een publiek belang. Er is geen algemeen geldende definitie of eenduidige omschrijving van "het publiek belang" te geven. De Wetenschappelijke Raad van het Regeringsbeleid hanteert de volgende definitie: "*Er is eerst sprake van een publiek belang indien de overheid zich de behartiging van een maatschappelijke belang aantrekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt*"¹.

Het financieel instrumentarium biedt mogelijkheden om het publiek belang van de provincie te borgen. Om een afweging te kunnen maken van en een gefundeerde keuze te maken uit het financieringsinstrumentarium is een aantal kernvragen richtinggevend om het publiek belang zo goed mogelijk te borgen. De keuze blijft echter steeds maatwerk op basis van de behoefte, de beleidscontext en de provinciale doelstellingen die worden nagestreefd.

Bij de afweging van de inzet van het financieel instrumentarium zijn onderstaande richtinggevende kernvragen van belang.

¹ WRR, Het borgen van publiek belang, Den Haag, 2000

- *'Is een volledige eigen provinciale behartiging van het publiek belang noodzakelijk?';*
- *'Kan de provincie het publiek belang als opdracht-, subsidie- of als regelgever in voldoende mate behartigen of realiseren?';*
- *'Vraagt de borging van het publiek belang om een actieve en permanente betrokkenheid van de provincie?'*

Als een van bovenstaande vragen positief wordt beantwoord, dan zal worden gekozen voor de inzet van instrumenten anders dan leningen en garanties. Als deze vragen negatief worden beantwoord, dan is het mogelijk dat de borging van het publiek belang of realisatie van een beleidsdoelstelling nog steeds enige vorm van financiële betrokkenheid vanuit de provincie vergt. Indien dit het geval is dan kunnen leningen of garanties als financieringsinstrumenten in beeld komen.

Veelal is de reden voor de provincie om leningen of garanties als financieringsinstrumenten te verstrekken, ingegeven door marktfalen, door bepaalde risico's die de markt niet wil dragen, of doordat een private kapitaalverstrekker versterking van de solvabiliteit vereist.

4 Richtlijnen voor leningen en garanties

Het uitgangspunt bij het verstrekken van leningen en garantstellingen is *'nee, tenzij'*. In principe worden deze instrumenten niet ingezet voor het financieel ondersteunen van maatschappelijke doelen, tenzij er omstandigheden zijn die daartoe aanleiding geven. Dit vanuit het principe dat private partijen de zaken onderling vanuit hun eigen verantwoordelijkheid regelen, dus zonder tussenkomst van de provincie. Het verstrekken van leningen en garantstellingen is primair geen provinciale taak en wordt daarom zoveel mogelijk overgelaten aan de markt.

Bovendien zijn de uitvoeringskosten om dit soort instrumenten op te zetten, te monitoren en te beheren relatief hoog. Met aanvragen voor leningen en garantstellingen wordt daarom in beginsel zeer terughoudend omgegaan.

4.1 Algemene uitgangspunten

De beoordeling van aanvragen voor leningen en garantstellingen is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Bij de beoordeling van nieuwe aanvragen worden de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

- Er worden alleen leningen en garantstellingen verstrekt indien sprake is van investering in een publieke taak. Dat wil zeggen dat ze moeten bijdragen aan het publiek belang voor Noord-Holland en aan de realisatie van een provinciale beleidsdoelstelling, ter beoordeling van Gedeputeerde Staten;
- Er worden geen leningen of garantstellingen verstrekt indien de aanvrager een politieke doelstelling heeft;
- De provincie verwacht bij het verstrekken van leningen en/of garantstellingen dat door de aanvrager actief stappen worden gezet op de belangrijke thema's duurzaamheid, diversiteit en eerlijke arbeidsvoorwaarden. Net zoals de provincie dat doet. Op het gebied van duurzaamheid verwacht de provincie dat de aanvragers actief bijdragen aan het halen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Daarnaast streeft de provincie een goed werkgeverschap na. Veiligheid, diversiteit en inclusie, integriteit en het gelijkheidsbeginsel staan hierin prominent in beeld. De provincie verwacht dat aanvragers van leningen en/of garantstellingen dit belang onderkennen en er op passende wijze actief uitvoering aan geven. Hierover zal de

provincie met de aanvrager, voorafgaand aan het verstrekken van een lening en/of garantstelling, het gesprek aangaan.

- Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om te besluiten over aanvragen voor leningen en garantstellingen die binnen de begrotingskaders vallen. Indien de verstrekking van een lening of garantstelling niet past binnen de begrotingskaders of indien er sprake is van 'ingrijpende gevolgen' (hoog strategisch beleidsbelang, hoog financieel risico en/of hoge politiek-bestuurlijke gevoeligheid) worden Provinciale Staten voorafgaand aan de verstrekking van de lening of garantie geconsulteerd.
- Voordat een provinciale garantstelling kan worden afgegeven is door de aanvrager eerst de mogelijkheid onderzocht om de garantstelling onder te brengen bij een waarborgfonds;
- Voor een lening of garantstelling dient een subsidiegrondslag aanwezig te zijn: een uitvoeringsregeling, vermelding van ontvanger en maximaal bedrag op de lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling bij de begroting of er is sprake van een andere grondslag (incidentele subsidie of Europese subsidie).
- Indien een lening of garantstelling wordt verstrekt, wordt, gelet op de risico's voor de provincie, een marktconforme vergoeding in rekening gebracht bij de instelling;
- Indien een garantstelling wordt verstrekt aan een organisatie waarin de provincie een bestuurlijk en/of financieel belang heeft, geldt altijd dat de provincie (maximaal) 'pro rata' bijdraagt aan de totale garantstelling. De provincie zal bijvoorbeeld maximaal voor 20% garant staan voor een lening aan een gemeenschappelijke regeling waarin de provincie zelf voor 20% deelnemer is;
- Voordat een provinciale lening of garantstelling kan worden afgegeven dient eerst een (juridische) staatssteuntoets te zijn uitgevoerd.

Naast bovenstaande algemene uitgangspunten wordt voor de beoordeling van aanvragen tot leningen en garantstellingen een aantal toetsingscriteria gehanteerd (zie paragrafen 4.2.1 en 4.3.2).

De toetsingscriteria zijn een hulpmiddel voor Gedeputeerde Staten bij de beoordeling van (aanvragen tot) leningen en garantstellingen. Gedeputeerde Staten kunnen te allen tijde besluiten om aanvullende voorwaarden aan een aanvraag te stellen (bijvoorbeeld een wijziging van de statuten, een wijziging in de bestemming van het onderpand of een periodiek inzicht in de informatie die nodig is voor de beoordeling van het financiële beheer van de aanvrager).

Aangezien leningen en garantstellingen veelal maatwerk zijn, kunnen Gedeputeerde Staten – indien daar aanleiding voor is en voor zover rechtmatig – afwijken van de gestelde algemene uitgangspunten. In dat geval zullen Gedeputeerde Staten voorafgaand aan de verstrekking de afwijking gemotiveerd toelichten aan Provinciale Staten.

De wijze waarop Provinciale Staten wordt geïnformeerd en/of geconsulteerd bij het verstrekken en het beheer van garanties en leningen is beschreven in paragraaf 5.2.

4.2 Richtlijnen voor provinciale leningen

De provincie is als decentrale overheid verplicht haar overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Hierop bestaan enkele uitzonderingen zoals het uitzetten van (tijdelijk) overtollige middelen in de vorm van leningen bij andere decentrale overheden, voor zover de provincie geen

toezichthouder is. Daarnaast kunnen leningen alleen worden verstrekt 'uit hoofde van de publieke taak'. Zonder publiek belang is er geen legitimatie voor het optreden van de provincie.

4.2.1 Beoordelingscriteria leningen

Om te beoordelen of een nieuwe aanvraag voor een provinciale lening kan worden gehonoreerd, wordt de aanvraag getoetst aan de hand van onderstaande criteria. De belangrijkste criteria zijn opgenomen in het toetsingskader (stroomschema) in bijlage 1. Provinciale leningen kunnen alleen worden verstrekt als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- De aanvraag voldoet aan de onder 4.1. geformuleerde algemene uitgangspunten;
- De aanvraag is niet ingegeven door rentabiliteitsafwegingen. Aanvragen tot leningen waarbij het doel is een lagere rente voor de aanvrager te bedingen en waarbij risico's dus indirect worden afgewenteld op de provincie, worden afgewezen;
- De beoogde doelen zijn zonder provinciale lening niet te realiseren. Alternatieve mogelijkheden zoals zelfwerkzaamheid, eigen middelen, subsidiegelden, middelen van sponsors, financiering door meer voor de hand liggende partijen etc. zijn eerst door de aanvrager benut;
- Indien mogelijk worden (naar oordeel van de provincie) voldoende zekerheden door de aanvrager overgelegd;
- De financiële positie en prognoses van de aanvrager zijn zodanig dat rente en aflossing naar verwachting betaald kunnen blijven worden;
- Het te berekenen financiële risico kan door de provincie worden gedragen binnen het beschikbare of aan te passen weerstandsvermogen;
- De financiële positie van de aanvrager wordt getoetst om zicht te krijgen op de businesscase en de risico's die de provincie met de lening loopt. In bijlage 3 is een overzicht met financiële criteria opgenomen, dat als handvat kan fungeren bij de beoordeling van binnengekomen aanvragen tot een lening.

4.2.2 Vergoeding voor leningen

De provincie verlangt op uitgezette leningen een vergoeding in de vorm van rente, waarbij de basisrente wordt gesteld op een percentage minimaal gelijk aan de rente op staatsobligaties met een vergelijkbare looptijd.

4.3 Richtlijnen voor provinciale garantstellingen

Garantstellingen die worden verleend dienen door Gedeputeerde Staten in relatie tot haar publieke taak te worden gemotiveerd. De motivering dient vooral betrekking te hebben op de beoordeling van de business case en het publieke belang van de investering voor Noord-Holland.

4.3.1 Waarborgfondsen

Garantstellingen kunnen direct door de provincie worden verstrekt, of door tussenkomst van een waarborgfonds. De aanvragende instelling dient eerst een geldverstrekker te hebben benaderd voor het verstrekken van een lening. Als de geldverstrekker een garantstelling van een derde vereist, dient de aanvrager een waarborgfonds te benaderen om voor de lening garant te staan. Als het waarborgfonds vervolgens weigert om een garantstelling af te geven, is de provincie de laatste (eventuele) mogelijkheid om met het instrument garantstellingen de financiering alsnog rond te krijgen. Bij de beoordeling van een aanvraag om een provinciale garantstelling wordt het oordeel van waarborgfondsen zwaar meegewogen. De provincie zal het werk van de waarborgfondsen en de banken, op basis waarvan deze partijen besluiten om geen garantstelling of geen financiering zonder garantstelling te verlenen, niet overdoen. In de gevallen waarin

Gedeputeerde Staten toch kiezen om een garantstelling te verlenen, dient deze keuze duidelijk gemotiveerd te worden.

4.3.2 Beoordelingscriteria garantstellingen

Om te beoordelen of een aanvraag voor een provinciale garantstelling kan worden gehonoreerd, wordt de aanvraag getoetst aan de hand van onderstaande criteria. De belangrijkste criteria zijn opgenomen in het toetsingskader (stroomschema) in bijlage 2. Garantstellingen kunnen alleen worden verstrekt als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- De aanvraag voldoet aan de onder 4.1. geformuleerde algemene uitgangspunten;
- De aanvraag is niet ingegeven door rentabiliteitsafwegingen. Aanvragen tot garantstellingen waarbij het doel is een lagere leningsrente voor de aanvrager te bedingen en waarbij risico's dus indirect worden afgewenteld op de provincie, worden afgewezen;
- De beoogde doelen zijn zonder provinciale garantstelling niet te realiseren. Alternatieve mogelijkheden zoals zelfwerkzaamheid, eigen middelen, subsidiegelden, middelen van sponsors, garantstelling door meer voor de hand liggende partijen etc. zijn eerst door de aanvrager benut;
- Indien mogelijk worden (naar oordeel van de provincie) voldoende zekerheden door de aanvrager overlegd (bijvoorbeeld het eerste recht van hypotheek op een pand of op grond); indien dit niet mogelijk is, wordt bij voorkeur slechts een gedeeltelijke garantie verleend, om de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager in stand te houden;
- De financiële positie en prognoses van de aanvrager zijn zodanig dat rente en aflossing naar verwachting betaald kunnen blijven worden;
- Het te berekenen financiële risico kan door de provincie worden gedragen binnen het beschikbare of aan te passen weerstandsvermogen;
- De financiële positie van de aanvrager wordt getoetst om zicht te krijgen op de businesscase en de risico's die de provincie met de garantstelling loopt. In bijlage 3 is een overzicht met financiële criteria opgenomen, dat als handvat kan fungeren bij de beoordeling van binnengekomen aanvragen tot een garantstelling.

4.3.3 Vergoeding voor garantstellingen

De Wet Markt en Overheid schrijft voor welke kosten van een door de provincie verstrekte lening of afgegeven garantstelling aan een overheidsbedrijf dienen te worden doorberekend. Daarom wordt met de aanvrager vooraf een incidentele vergoeding afgesproken van 0,25% van de te garanderen lening (het gemiddelde rentevoordeel op een lening met garantstelling), vermenigvuldigd met het aantal jaren waarvoor de lening wordt aangegaan, met een maximum van € 50.000. Indien geen recht van eerste hypotheek kan worden bedongen, wordt de maximale vergoeding verdubbeld tot €100.000.

5 Organisatorisch kader

5.1 Risicobeheersing

5.1.1 Risicobeheersing voorafgaand aan de verstrekking

Het verstrekken van leningen en van garantstellingen leidt tot financiële risico's. De vraag óf en zo ja wanneer de provincie tot uitbetaling van (een deel van) het gegarandeerde bedrag moet overgaan en wat in dat geval de financiële gevolgen zijn, is vooraf moeilijk in te schatten. Dit

risicobesef is er ook bij waarborgfondsen, waarbij de beoordeling van garantieaanvragen regelmatig negatief uitvalt.

Daarnaast zijn banken vaak niet bereid om leningen te verstrekken zonder garantstelling van een derde. Instellingen benaderen hierdoor eerder de provincie. Op basis van de gemotiveerde afwijzing door een waarborgfonds (of –fondsen) en banken maakt de provincie een eigen afweging tussen het publiek belang van de met de lening te financieren investering en de risico's die met de garanderen van de lening samenhangen.

In het algemeen geldt dat als een waarborgfonds de aanvraag tot een garantstelling van een instelling afwijst om financiële redenen, de provincie de aanvraag tot garantstelling dan eveneens zal afwijzen. Een aanvraag voor provinciale garantstelling wordt alleen in behandeling genomen als de aanvragende instelling een formeel verzoek indient bij het waarborgfonds en het waarborgfonds hierop schriftelijk reageert met redenen van afwijzing. De provincie neemt deze toets van een gespecialiseerde organisatie als uitgangspunt voor een eigen afweging van de aanvraag tot een garantstelling, waarbij ook wordt betrokken de weigering van een drietal banken om een lening zonder garantstelling te verstrekken. Gedeputeerde Staten kunnen vervolgens in haar eigenstandige rol alsnog voor een garantieverlening kiezen. Garantstelling wordt dan maatwerk, waarbij het uitgangspunt is de risico's voor de provincie zo beperkt mogelijk te houden.

5.1.2 Monitoren van de risico's

Aangezien de risicopositie van de provincie zelf bij het verstrekken van een lening of garantstelling verder verslechtert en risico's snel kunnen veranderen, is het van belang de leningen- en garantstellingenportefeuille goed te beheren en de risico's te monitoren.

Gedurende de looptijd van de lening of de garantstelling heeft de aanvrager een informatieplicht aan de provincie, waarbij jaarlijks de jaarrekening met accountantsverklaring aan binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar ter beschikking gesteld en tussentijdse majeure wijzigingen in de financiële positie van de aanvrager actief worden gemeld.

Gedeputeerde Staten dragen in het kader van risicomangement zorg voor de risico-inventarisatie van lopende leningen en garantstellingen. De risico's van de uitstaande leningen en lopende garantstellingen worden minimaal tweemaal per jaar geactualiseerd.

5.2 Informatievoorziening

In de reguliere P&C-cyclus worden Provinciale Staten door Gedeputeerde Staten geïnformeerd over de actuele stand en de ontwikkelingen met betrekking tot verstrekte leningen en garanties. In de begroting en de jaarstukken wordt jaarlijks een actueel overzicht opgenomen van de verstrekte leningen en garanties, de risico's die daarmee samenhangen en eventuele overige actuele ontwikkelingen.

Indien Gedeputeerde Staten afwijken van de gestelde algemene uitgangspunten voor het toekennen van een lening of garantstelling worden Provinciale Staten voorafgaand aan de verstrekking schriftelijk geïnformeerd, waarbij de motivatie voor de afwijking wordt toegelicht. Desgewenst licht de verantwoordelijke portefeuillehouder in dat geval het voornemen tot verstrekking van een lening of garantstelling daartoe aan de bevoegde commissie van Provinciale Staten toe.

Indien de verstrekking van een lening of garantstelling niet past binnen de begrotingskaders of indien er sprake is van 'ingrijpende gevolgen' worden Provinciale Staten door Gedeputeerde Staten voorafgaand aan de verstrekking van de lening of garantie betrokken bij de voorgenomen besluitvorming. Over de aanvraag voor een lening of garantie, de beoordeling van de

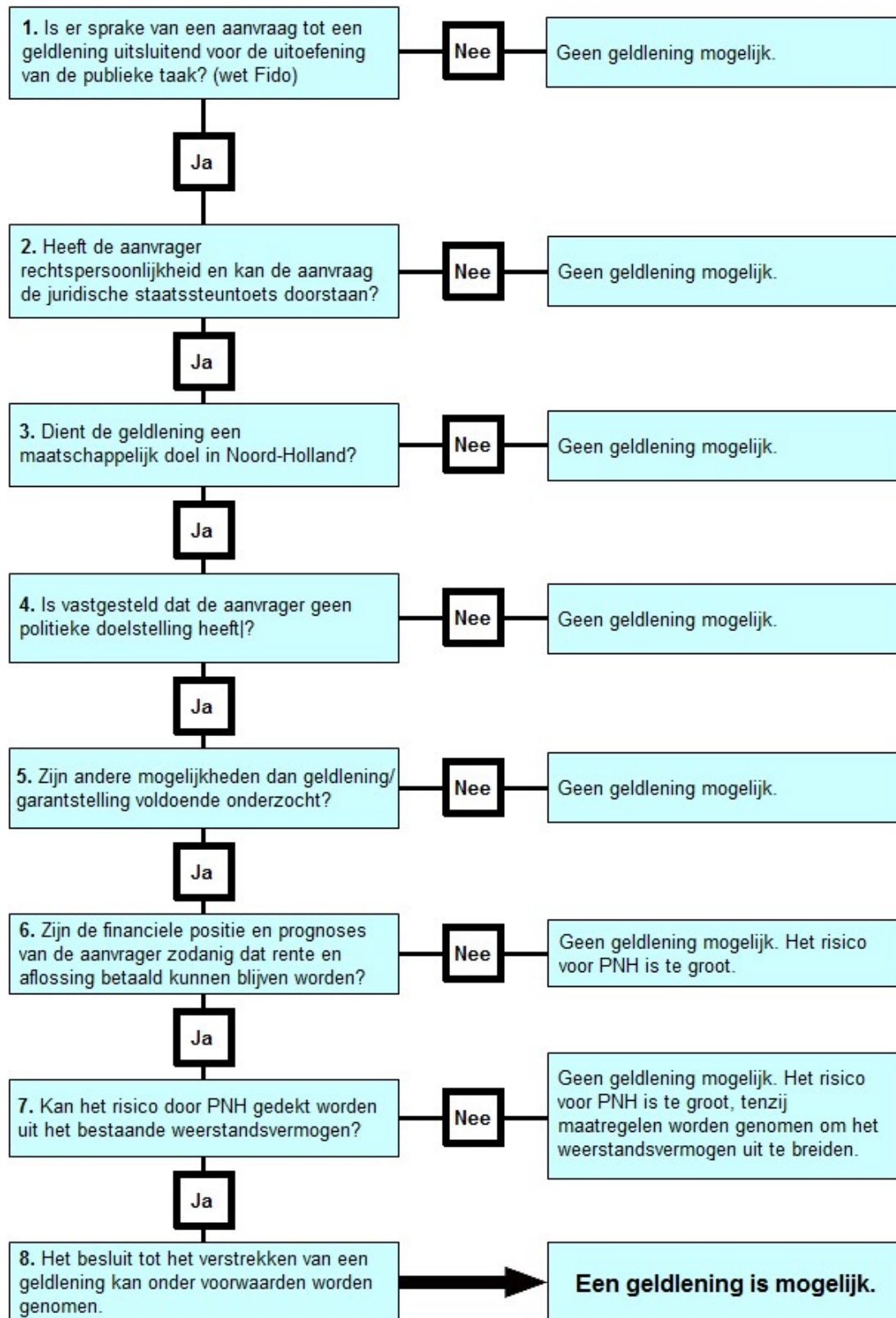
businesscase en de motivering van het publieke belang van de investering voor Noord-Holland worden Provinciale Staten in dat geval door Gedeputeerde Staten schriftelijk geïnformeerd. Over het voornemen tot verstrekking van een lening of garantie, en een passend besluitvormingsproces wordt de daartoe bevoegde commissie van Provinciale Staten, c.q. Provinciale Staten geconsulteerd.

5.3 Administratieve organisatie

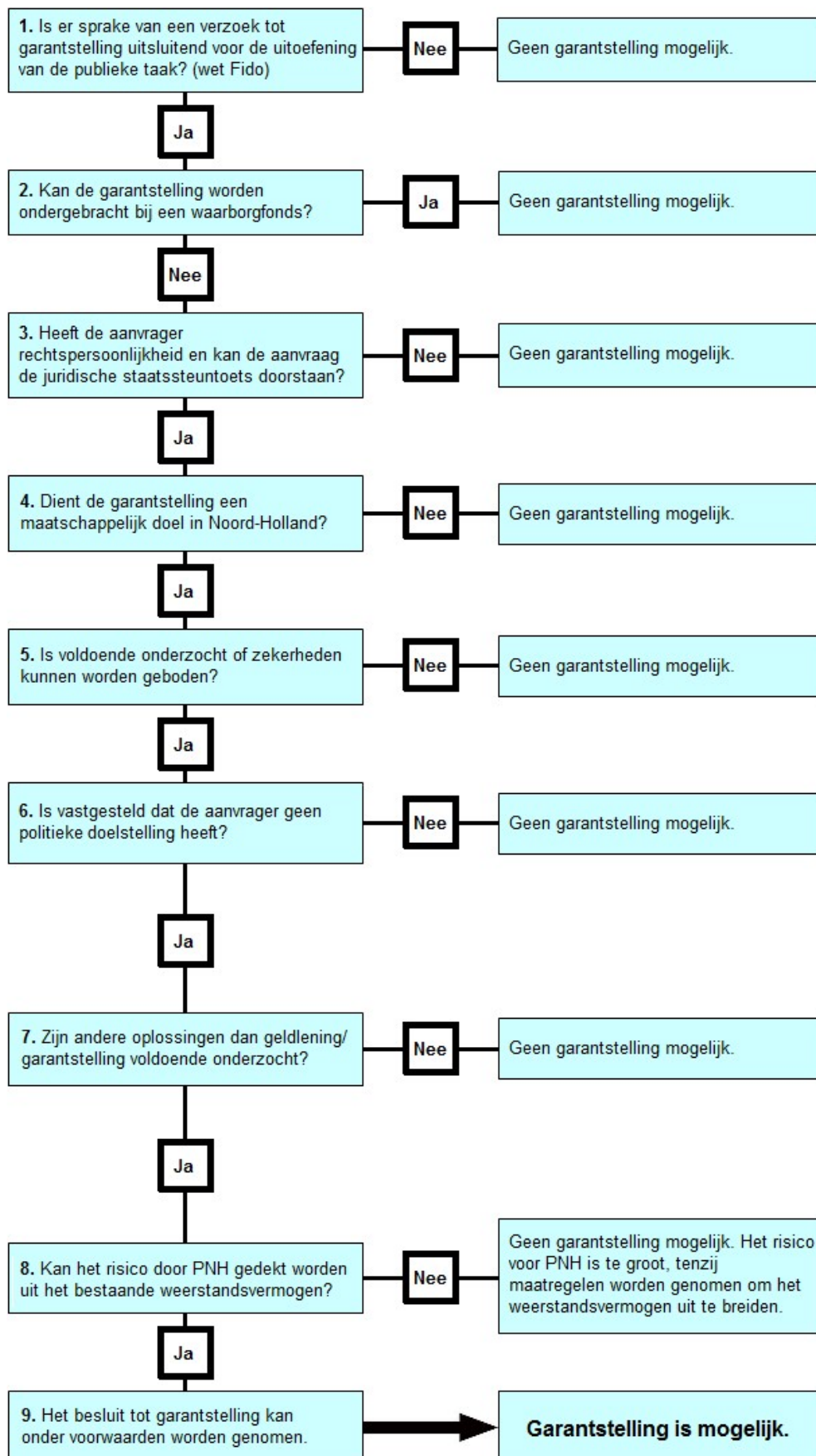
In het kader van het verstrekken van leningen en garantstellingen gelden de volgende algemene uitgangspunten.

- Aanvragen worden schriftelijk ingediend bij Gedeputeerde Staten;
- Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor een volledige en juiste administratie van toegekende leningen en garantstellingen;
- De voorwaarden waaronder de lening of garantstelling wordt aangegaan worden vastgelegd in de subsidiebeschikking en een 'Overeenkomst van lening' (c.q. 'Overeenkomst van garantstelling'), die door alle betrokken partijen wordt ondertekend;
- Een actueel overzicht met de uitstaande leningen en lopende garantstellingen wordt opgenomen in de provinciale begroting en jaarstukken.

Bijlage 1 – Toetsingskader leningen (stroomschema)

Bijlage 2 – Toetsingskader garantstellingen (stroomschema)

Bijlage 3 – Financiële beoordelingscriteria

Criteria	Bron	Toelichting
Solvabiliteit (Proc. aandeel EV)	Jaarrekening	Op basis van de laatst verschenen Jaarrekening wordt de verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen beoordeeld. De solvabiliteit geeft het vermogen van de organisatie weer om in het geval van liquidatie de schulden af te lossen.
Liquiditeit (Current Ratio)	Jaarrekening	Op basis van de laatst verschenen Jaarrekening wordt de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en de kortlopende schulden bepaald. De liquiditeit geeft het vermogen van de organisatie weer om op korte termijn aan de schulden te kunnen voldoen.
Winstgevendheid (REV en RTV)	Jaarrekening	De winstgevendheid van de organisatie wordt bepaald door de winst (of het verlies) af te zetten tegen het geïnvesteerd vermogen (rentabiliteit eigen vermogen en rentabiliteit totaal vermogen). Deze ratio geeft de winstgevendheid van de organisatie weer. Bij de provinciale garantstelling zal het veelal gaan om niet winst beogende instellingen. De investeringen waarvoor de gegarandeerde leningen worden verstrekt zullen wel moeten worden terugverdiend, waardoor de huidige winstgevendheid van belang is.
Resultaat (winst of verlies)	Jaarrekening	Op basis van de laatst verschenen Jaarrekening wordt het absolute resultaat meegenomen in de beoordeling.
Integrale beoordeling	Jaarrekening	Kengetallen zijn niet alles zeggend. Voor een degelijke beoordeling is het noodzakelijk dat naast de beoordeling van de Jaarrekening op basis van kengetallen, de Jaarrekening ook integraal beoordeeld wordt door een financieel specialist.
Accountantsverklaring	Jaarrekening	Van de laatst verschenen Jaarrekening wordt beoordeeld hoe betrouwbaar de Jaarrekeningcijfers zijn op basis van een accountantsverklaring / akkoordverklaring van een kascommissie.
Investering	Begroting*	Beoordeeld wordt of de investering, waarvoor financiering middels garantstelling wordt

		aangegaan, is opgenomen in de Begroting en meerjarenraming.
Realiteit	Begroting*	Beoordeeld wordt (zover mogelijk) of de kosten van de investering in meerjarenraming volledig zijn opgenomen en of deze kosten reëel zijn volgens algemeen aanvaardbare maatstaven.
Relatie tot de Jaarrekening	Begroting*	Beoordeeld wordt of de kosten, opgenomen in de laatstverschenen Jaarrekening, overeen komen met de kosten in de meerjarenraming. Indien er substantiële afwijkingen zijn, welke niet te verklaren zijn uit de geplande investering, dan wordt beoordeeld of deze afwijkingen voldoende zijn onderbouwd en of de verhogingen/verlagingen van deze kosten reëel zijn volgens algemeen aanvaardbare maatstaven.
Sluitend	Begroting*	Nagegaan wordt of de meerjarenraming meerjarig sluitend is.
Investering	Liquiditeitsprognose	Beoordeeld wordt of de nieuwe investering/lening is meegenomen in de liquiditeitsprognose
Realiteit/volledigheid	Liquiditeitsprognose	Beoordeeld wordt (zover mogelijk) of de liquiditeitsprognose volledig is en aansluit met de Begroting/Jaarrekening/concept leningsovereenkomst ed.
Cashflow (positief of negatief)	Liquiditeitsprognose	Beoordeeld wordt of de cashflow positief of negatief is. Een negatieve cashflow betekent dat er meer geld uit de organisatie gaat dan er binnen komt wat tot liquiditeitsproblemen kan/zal leiden.
Haalbaarheid	Business case**	Nagegaan wordt of door de instelling onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van de business case en wat de eventuele uitkomsten daarvan zijn.
Expertise	Business case**	Nagegaan wordt of bij de doorrekening van de business case, de planning en het groot onderhoud gebruik is gemaakt van de expertise van een gerenommeerd adviesbureau.
Aannames	Business case**	Beoordeeld wordt of de gedane aannames reëel zijn volgens algemeen aanvaardbare maatstaven.
Integrale beoordeling	Business case**	Elke aanvraag van voor een provinciale garantstelling is uniek. Dit komt voornamelijk tot uitdrukking bij beoordeling van de business case.

		Een integrale beoordeling van het project op risico's dient, als gevolg hiervan plaats te vinden.
Rente	Lening***	Beoordeeld wordt of een marktconforme rente wordt berekend, wat de rentevaste periode is en de daarmee samenhangende risico's voor de bedrijfsvoering van de kredietnemer van de daarmee samenhangende risico's van de garantieverstrekker.
Looptijd	Lening***	Beoordeeld wordt of de looptijd van de lening correspondeert met de verwachte levensduur van de investering.
Vorm van aflossing	Lening***	De vorm van aflossing wordt bepaald (lineair/annuitair/fix/mengvorm) met de bijbehorende risico's voor de bedrijfsvoering van de kredietnemer van de daarmee samenhangende risico's van de garantieverstrekker.
Aanvullende voorwaarden	Lening***	Bepaald wordt welke aanvullende voorwaarden de kredietverstrekker bedingt in de overeenkomst, wat de gevolgen zijn voor de bedrijfsvoering van de kredietnemer en wat de aanvullende voorwaarden betekenen voor het risico van de garantieverstrekker.

* *inclusief meerjarenraming*

** *inclusief planning investering + groot onderhoud voor de komende tien jaar*

*** *betreft een offerte van de door de provincie gegarandeerde lening*